

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din.

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasni po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Potni listi in podpore

Število potnih listov, izdano od madžarskih oblasti teroristom, je zelo veliko, kar se pojasnjuje tako, da teroristi in njihovi šefi, ki so morali potovati za izvrševanje svojih misij, niso mogli dobiti potrebnih listin od lastne države. Ne moremo naštetih vseh primerov, v katerih so bili izdani legalni madžarski potni listi. Omejili se bomo le na najbolj znana imena: 1. Dva jugoslovanska emigranta, Dimitrije Šalevič in Gregorij Atanasov, sta dobila l. 1930. v sporazumu z makedonsko revolucionarno organizacijo legalna madžarska potna lista. Prvi je bil izdan od šefa budimpeštanske policije 20. novembra 1930. Atanasov je bil opremljen s sličnim potnim listom, ki je bil izdan v Budimpešti 17. novembra l. 1930 od iste oblasti. 2. Dr. Branimir Jelić, eden glavnih agentov Paveličeve bande, je često potoval v Belgijo in Južno Ameriko z namenom, da pridobi novih atentatorjev in je imel prav važno vlogo v pripravah za marsejski atentat; imel je madžarski potni list, ki ga je izdala budimpeštanska policija na njegovo pravo ime. Ta potni list je podpisal g. Gemeri, ki je bil tedaj šef odseka za potne liste pri notranjem ministrstvu. Po poročilu g. S. B. Sigvutsona, komisarja za »Emigrant Service« v Chicagu, je imenovan Jelić potoval tudi v Severno Ameriko, a z drugim potnim listom, izdanim od madžarskega poslanstva v Berlinu s številko 380/731. 3. Stepan Perić, advokat in eden znanih »ustašev«, ki je istotako večkrat potoval v cilju prevratne propagande in pridobivanja teroristov, je bil 18. februarja 1934 aretiran od belgijske policije v Liegeu in je imel madžarski potni list, izdan na lastno ime štev. A 400768/83720 od budimpeštanske policije 13. junija 1934. 4. Andrija Artuković, znan terorist, v odsotnosti obsojen zaradi napada na neko orožniško postajo v Liki, je imel madžarski potni list, izdan na ime Arnauter, ki mu ga je dunajska policija odvzela v začetku letošnjega leta. Pozneje je imel pri sebi potni list izdan od policijske oblasti v Budimpešti 8. februarja 1934, ki mu ga je odvzela francoska policija o priliki aretacije. 5. Josip Miljković je imel potni list izdan v mesecu avgustu 1932 od budimpeštanske policije. Lahko se še doda, da je imel terorist Oreb Peter, ki je prisel v Jugoslavijo z nalogo, da ubije Nj. Vel. kralja Aleksandra v mesecu novembru 1933, madžarski potni list, izdan na ime Benedikt Emil. Nadalje je imel njegov soudeleženelec Herenčič Ivan madžarski potni list, izdan na ime Jožef Kren. Terorist Anton Crvič je potoval v Nemčijo leta 1933 z madžarskim potnim listom, ki se je glasil na ime Alfred Klein.

Najbolj nepristranskemu človeku se tudi samo po sebi vprša vprašanje, od kje je prišla materialna podpora in finančna pomoč v tako velikem obsegu, kakor si ga nihče ne more zamisliti. Z madžarske strani se je poudarjalo, da so teroristi prejeli pomoč od različnih kolonij v Južni in Severni Ameriki, Belgiji itd. ter da so poleg tega živeli še od svojega lastnega dela. Pri resnem opazovanju pa to ne more držati. Če se tudi upošteva, da so nekatere kolonije jugoslovanskih emigrantov v inozemstvu bile pripravljene podpreti teroristično akcijo, s tem še ni dokazano, da so jo zares podprle, popolnoma izključeno pa je, da bi mogle nuditi tako ogromno pomoč. Z druge strani pa je treba za vodstvo teroristične akcije takega obsega ter za prehrano, oblačila in oboroževanje organizacije v dobi nad pet let tako ogromnih sredstev, ki jih ne zmore nobena privat-

Italija trdno na strani Madžarske

Mahinacije italijanske diplomacije — Kampanja italijanskega tiska proti Jugoslaviji in celotni mali antanti

RIM, 6. decembra. Vsi italijanski listi pripravljajo javnost na dogodke v Ženevi, naglašujoč, da bo Društvo narodov moralo ta teden prestati težko preizkušnjo in bo od njegovega zadržanja odvisen razvoj zelo važnih dogodkov za mednarodno politiko, kakor tudi za sam obstoj te ustanove. Z ozirom na to, da bo rešitev saarskega vprašanja po francosko-nemškem sporazumu zelo lahka, bo svet Društva narodov lahko naglo zaključil razpravo o Posaarju in se bo nato vse zanimanje osredotočilo na vprašanje odgovornosti za marsejski atentat. To vprašanje pa italijanska diplomacija, po poročilih fašističnih dopisnikov iz Ženeve, ne smatra, za splošno mednarodno vprašanje, ampak hoče, da se ženevska razprava omeji tako, da bo namen intervencije Društva narodov samo likvidirati jugoslovansko-mad-

žarski spor.

Med tem ko razvija italijanski delegat baron Aloisi v Ženevi svojo akcijo v tej smeri, nadaljuje italijanski tisk svojo kampanjo proti Jugoslaviji in mali antanti ter pričakuje, da bo memorandum madžarske vlade, ki je bil včeraj izročil Društvu narodov, ne samo dokazal nedolžnost Madžarske, ampak bo tudi odkril »razdiralno akcijo, katero so države male antante vodile proti Madžarski in njenim prijateljem z namenom omajati evropski mir«. Braneč madžarski revizionizem in naglasujoč zgodovinsko poslanstvo Avstrije, katero vrši naslonjena na Italijo in Madžarsko, kljub nasprotni volji male antante in njenih zaveznikov, v Srednji Evropi v interesu zapadne civilizacije, se fašistični tisk revoltira, da se v Ženevi ne bo razširila diskusija o jugoslovansko-

madžarskem sporu na ves problem političnega terorizma tako, da bi se vključile tudi teroristične akcije raznih emigracij, v prvi vrsti italijanske protifašistične emigracije in emigracije iz Julijske Krajine.

Virginio Gayda objavlja gotovo že stotič svoje prazne obtožbe o protifašističnem terorizmu v Julijski Krajini, ki jih ponatiskujejo tudi vsi drugi italijanski listi. Znani fašistični agitator Coselschi (Kozelski) piše v listu »Volonta d' Italia« članek, v katerem zahteva, da civilizirana Evropa obsodi protifašistični terorizem v Julijski Krajini, kakor tudi zločine italijanskih emigrantov, ki so iz Francije organizirali razne teroristične akcije v Italiji in celo atentat na Mussolinija. Coselschi zahteva s temi obtožbami, da se da satisfakcija(?) tudi fašistični Italiji v vse žrtve protifašističnega terorja.

Zasedanje Društva narodov

PRVA SEJA JE BILA VČERAJ POPOLDNE. — DANES JE NA VRSTI POSAARJE, JUTRI BO MARSEILLE.

ŽENEVA, 6. decembra. Ob 16. uri se je včeraj končno sestel plenem sveta Društva narodov k prvi seji izrednega zasedanja, katero je otvoril in vodil češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Najprej je bila tajna seja, ki je sklepala o dnevnem redu in načinu poslovanja. Po teh formalnostih je dr. Beneš izročil predsedstvu portugalskemu delegatu Vasconzelusu, nakar se je pričela razprava, ali naj se pritožba Jugoslavije proti Madžarski že sedaj stavi na dnevni red, ali pa odgodi na prihodnje redno zasedanje meseca januarja. V teku debate, ki je nastala, je dr. Beneš ostro zavrnil ne-

taktnost Madžarske glede njegovega predsedstva in naglasil, da je čutil sam dolžnost, ki mu jo nalagata takt in statut Društva narodov, da ne predseduje sejam, kadar se bo razpravljalo o jugoslovanski pritožbi. Po tej ugotovitvi je bilo soglasno sklenjeno, da se postavi jugoslovanska spomenica že na dnevni red sedanjega zasedanja. Nato se je pričela razprava o saarskem vprašanju, ki se danes nadaljuje. Po vsej verjetnosti pride jugoslovanska spomenica, skupaj z madžarskim odgovorom, na vrsto že jutri. Madžarsko bo branil sam zunanji minister Kanya, ki prispe v Ženevo danes.

Adolf Hitler obiše Pariz

NEMŠKI DRŽAVNI VODITELJ BO SAM IZVEDEL SPOPRIJATELJITEV NEMČIJE IN FRANCIJE.

PARIZ, 6. decembra. »Intransigent« objavlja poročilo svojega berlinskega dopisnika, v katerem pravi, da je Adolf Hitler takoj po vrnitvi iz Pariza sprejel v daljši avdienci svojega posebnega odposlanca von Ribbentropa. Ribbentrop je poročal ob tej priliki državnemu voditelju o svojih konferencah s francoskim zunanjim ministrom Lavalom in francoskimi bojovniki. Iz okolice urada državnega

kancelarja se je pa izvedelo, da pripravljata Adolf Hitler takoj po plebiscitu v Posaarju v mesecu januarju prihodnjega leta veliko diplomatsko mirovno otenzivo. Govori se celo, da bo Hitler sam potoval v Pariz, da pripravi s Flandinom, Lavalom in drugim francoskimi državniki spoprijateljitev Nemčije in Francije. Ta senzacionalna vest se z uradne strani ne zanika in bo najbrže resnična.

na organizacija, pa naj bo še tako močna. Potovanja teroristov in njih šefov so zahtevala velike izdatke. Poleg tega pa je bilo življenje nekaterih članov zelo razkošno in se da iz tega sklepati, da so imeli teroristi velike dohodke.

Organizacija marsejskega atentata se je razvila v pravi luksuzni atmosferi, ki jo je redko opaziti v sličnih podvigih. Marsejski zločinci so imeli popolnoma nove obleke, stanovali so in se hranili v hotelih prve vrste. Vsak je imel pri sebi po dva do tri tisoč francoskih frankov. To vse je bilo mogoče samo ob ogromni finančni pomoči, ki preha s sredstva čisto privatne organizacije.

Tudi to bo še vse razčiščeno. V tem

trenutku se jugoslovanska vlada omejuje samo na postavljanje enega najpomembnejših vprašanj v tej resni stvari: Za dobe množičnih atentatov, ki so se vršili na jugoslovanskih tleh, so teroristi rabili in porabili toliko orožja, razstreliva, bomb, peklenskih strojev in drugega eksploziva, da je nemogoče, da bi bili to mogli kupiti v zasebni trgovini, ne da bi bili zbudili pozornosti. Toda znano je, da je v vseh državah izdelava in prodaja orožja in razstreliv za zasebno porabo podvržena omejitvam. Težko bi se dala razumeti lahkota, s katero so se teroristi oboroževali, kakor tudi obstoj arzenalov za municijo in razstreliva, ne da bi pri tem bili soudeleženi državni organi.

Grozote boljševiške justice

MOSKVA, 6. decembra. Včeraj sta bila v zvezi z umorom leningrajskega sovjetskega tajnika Kirova v Moskvi in Leningradu dva istočasna, paralelna procesa pred prekim vojaškim sodiščem. Zaradi obtožbe, da so sodelovali pri zaroti proti Staljinu in sedanjem sovjetskemu vodstvu, je bilo v Moskvi obsojenih 41 obtožencev, v Leningradu pa so bili obsojeni še ostali. Od 73 obtožencev jih je bilo 66 obsojenih na smrt z ustrelitvijo. Obsojene so odpeljali naravnost iz sodne dvorane na dvorišče sodišča, kjer je za justifikacijo določena četa že čakala z nabitimi puškami. Obsojeni so bili brez vsake ceremonije postavljeni pred zid in ustreljeni. Med njimi je bil ustreljen tudi atentator Nikolajev. Tako postopajo boljševiki s svojimi ljudmi, ki se ne strinjajo z vsem, kar dela Gruzinec Staljin. Pomisliti je namreč treba, da so bili vsi ti justificirani tudi pravoverni boljševiki in ne morda caristi.

SPORAZUM O POSAARJU.

PARIZ, 6. decembra. Poročilo odbora trojice o saarskem vprašanju je bilo včeraj razdeljeno med člane sveta Društva narodov v Ženevi in je bilo nato tudi objavljeno. Svet bo vsekakor sprejel to poročilo soglasno.

ITALIJANSKI ZID NA MEJI.

SUŠAK, 6. decembra. Vzdrž mrtvega kanala so na reški strani pričeli graditi Italijani zid, ki bo kakor se zatrjuje, visok 2 metra. Zakaj grade ta zid, ni znano. Nekateri trdijo, ga grade Italijani ta zid na meji zato, da bi preprečili beg fašističnih žrtev iz Italije v Jugoslavijo.

PREPREČEN ATENTAT.

TOKIO, 6. decembra. Nekaj 17-letni mladenič se je vtihotapil v letno rezidenco princa Sajondžija in ga hotel z bodalom umoriti. Princ je, kakor znano, najstarejši član slavne rodbine japonskih državnikov. Služabniki so atentatorja pri jeli in izročili policiji.

POTRES V HONDURASU.

NEWYORK, 6. decembra. Po poročilih iz Hondurasa je bil tam strahovit potres, ki je do temeljev uničil okoli 10 manjših mest in vasi. Število žrtev še ni znano. Med porušeni kraji so Eñicarnacion, Saint Jorge in Saint Fernando.

Dnevne vesti

ŠTEVILKA »VEČERNIKA«, ki bo izšla v petek 7. decembra, bo ležala 3 dni, zato bodo pa imeli oglašilci v tej številki siguren uspeh. Cenj. Inerente opozarjamo že sedaj na to številko. Oglase za njo bo sprejemala uprava lista do petka 7. tm. do 9. ure zjutraj. Uprava »Večernika«.

Notarska vest. Javni notar pri Sv. Lenuartu v Slov. goricah Franc Stupica je podal ostavko na svoj položaj in prenehal s 30. novembrom izvrševati notarsko službo. Za njegovega namestnika je imenovan notarski pripravnik Fran Golob.

Smrt uglednega in zavednega Prieka. Včeraj 5. t. m. je nenadoma umrl na Kamenščaku pri Ljutomeru obče spoštovani posestnik g. Franjo Luknar, ki je šele letos slavil v krogu svojih otrok zlato poroko. Udeleževal se je zlasti pri požarni brambji v Cezanjevcih, bil je njen ustanovitelj in je prejel za to delo zasluženo priznanje. Še pred leti je bil vnet član in pevec Slovenskega pevskega društva v Ljutomeru. Sodeloval je kot tak zlasti pred vojno pri vseh narodnih prireditvah v Ljutomeru in okolici. Pokojnik je bil oče učitelja g. F. Luknarja na Tezmem. Časten mu spomin, preostalih naših sožalje!

Nenavadna smrt »Večernikove« raznašalke. Sinoči je umrla v tukajšnji bolnišnici od kapi zadeta v starosti 53 let Marija Muršičeva. Pokojnica je bila dolga leta pridna in vestna raznašalka našega lista. Še včeraj popoldne je opravila svoj posel, zvečer pa jo je zadela kap in je v bolnišnici umrla. Pokopali jo bodo jutri v petek ob 12.45 uri na magdalenskem pokopališču. Bodi ji ohranjen lep spomin, žalujočemu možu in hčerki pa naše najljubše sožalje!

Tretja redna seja mestnega sveta bo v petek 14. t. m. ob 18. uri v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu bodo tudi med drugim nekatere zadeve, ki bi se morale obravnavati na prvi redni seji, ki je bila prekinjena zaradi smrti blagopokojnega kralja.

Službeni list banske uprave dravske banovine objavlja v letošnji 98 številki uredbo o prirastkarini v mestni občini ljubljanski in pravilnik za izvrševanje določb uredbe o prirastkarini v mestni občini ljubljanski.

Voditelj jugoslovanskega Sokolstva na Češkoslovaškem. Prvi namestnik staroste Zveze SKJ Engelbert Gangl je odpotoval na Češkoslovaško, kjer bo obiskal razna mesta in imel sokolska predavanja. Predsinočnjim je predaval v sokolski dvorani v Opavi, in sicer o sokolskem pokretu v Jugoslaviji.

Šahovski mojster Vasja Pirc na turneji. Naš šahovski mojster g. Vasja Pirc se je odzval povabilu banjaluškega šahovskega kluba in priredil pretékli tork zvečer v veliki dvorani hotela Palace simultanko, za katero je bilo veliko zanimanje. Simultanka je bila ena največjih, kar jih je doslej odigral naš šahovski mojster Vasja Pirc. Nastopil je proti 42 nasprotnikom in dobil 26 iger, remiziral je 11, izgubil pa 5 iger.

Dohodki mariborske carinarnice v novembru. V mesecu novembru so znašali dohodki mariborske carinarnice 5 milijonov 202.326 Din, in sicer dohodki uvoza 5 milijonov 191.582:50, izvoza pa 10.743:50. Depoziti so znašali poldrug milijon.

Pohorska narodna noša. Kakor vse slovenske pokrajine, tako je imelo tudi naše Pohorje nekoč svojo lastno lepo narodno nošo. To nošo so nosili stari Pohorci še pred 100 leti, pozneje je pa izginila tako popolnoma, da danes skoraj nihče več ne ve, kako je sploh izgledala. Celotno mariborski muzej ima samo moško pohorsko nošo, kdor pa hoče videti tudi žensko, mora iti v graški muzej. Da bi se pohorska narodna noša zopet obnovila, je sklicala podružnica SPD v Slovenski Bistrici posebno sejo, na kateri sta referirala ravnatelj arhiva g. prof. Baš iz Maribora in šolski upravitelj s linja g. Tomažič. Ideja obnovitve pohorske narodne noše je našla med Slovenjebistričani, pa tudi med drugimi Pohorci obilo oboževalcev. Mnogi so sklenili navesti si tako nošo in smemo zato upravičeno pričakovati, da se bo pojavila že prihodnje leto na narodnih prireditvah.

Pri zapeki, motnjah in prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« grenčice.

Obtožba je končana. Mariborsko državno tožilstvo je sestavilo obtožbo proti raznim osebam, ki so bile v zaporih zaradi komunistične propagande. Obtožilo je 21 krivcev, ki bodo sojeni v dveh skupinah.

Spremembe v carinski tarifi. Na predlog finančnega ministarstva in sporazumno s trgovskim ministrom je ministrski svet izdal odlok, po katerem se spremene posamezne številke in postavke uvozne in izvozne carinske postavke predloga zakona o splošni carinski tarifi, ki je stopil v veljavo pred 9 leti. Po novem predlogu so znatno zmanjšane carine na nekatere predmete, ki jih uvažamo.

Zapisega vojaških obveznikov rojstnih letnikov 1880 do 1914. Zapisega vseh vojaških obveznikov, nesprijetih rezervnih častnikov, invalidov, stalno in začasno nesposobnih obveznikov od rojstnega letnika 1880. do vključno 1914. se vrši na vojaškem vežbališču na Tezmem pri Mariboru v nedeljo, dne 16. decembra 1934 točno ob 10. uri. Zaradi pribave podatkov onih voj. obveznikov, ki niso pristojni v Mariboru, morajo pa prisesti na Tezmem, ker bivajo stalno v Mariboru, naj se prijavijo mestnemu vojaškemu uradu v Mariboru, Slomškov trg št. 11 med uradnimi urami v naslednjem redu: dne 10. decembra t. l. od roj. letnika 1900 do 1914, dne 11. decembra t. l. od roj. letnika 1890 do 1900, dne 12. decembra t. l. od roj. letnika 1880 do 1890. Obveznikom, ki bivajo v Mariboru, so pa pristojni v občini Limbuš, Račje, Fram, Hoče, Pobrežje, Studenci, Košaki, Kamnica, Sv. Križ, Zg. Kungota, Št. Ilj, Pesnica, Jakovski dol, Sv. Marijeta ob Pesnici, Duplek in Korena ni potreba, da se javijo vojaškemu uradu, ker bodo zaprišeženi 16. tm. na Tezmem s svojimi pristojnimi občinami. Vse informacije v zadevi zaprisege daje mestni vojaški urad mariborski med uradnim časom.

Ljudska univerza v Mariboru. V petek 7. decembra ob 20.15 se nadaljuje politični cikel, ki obravnava važne dogodke okoli leta 1914. O politični situaciji Hrvatov leta 1914. bo predaval g. Krešimir Kovačič, pisatelj v Zagrebu, ki je prvovrstni poznavalec te važne snovi. V ponedeljek, dne 10. decembra predava g. prof. Zalokar o poklicnih boleznih žene.

Za nov reševalni avto sta darovala trgovec Josip Laufer in Ana Ertlova po 50 Din, zakar se jima vodstvo reševalnega oddelka pristrčno zahvaljuje z željo, naj bi našla še več posnemovalcev.

Justifikacija dveh bratov. V Pančevu sta bila včeraj zjutraj justificirana brata Nikola in Marko Draksin, ki sta pred meseci zavratno umorila in oropala nekoga zdravnika. Pred smrtjo sta se oba kesala svojega dejanja in prosila sorodnike umorjenega zdravnika, naj jima odpuste grdi zločin.

Maltretiranje našega državljana v Italiji. Te dni je prispel v ljubljansko bolnišnico 30-letni trgovski pomočnik Josip Može, ki je pred približno enim mesecem odpotoval s potnim listom v Italijo, kjer mu je umrla teta. Italijanske obmejne oblasti pa so ga aretirale v Postojni in odpravile nato v Trst, kjer je bil 18 dni v zaporu zaradi suma špionaže. V zaporu so ga tako mučili, da je moral iskati pomoč, ko je bil izpuščen in ko se je vrnil, pomoči v bolnišnici.

Posnemajte! Pisarna odvetnika gosp. dr. F. Lašiča je izročila azilskemu skladu Protituberkulozne lige v Mariboru iz neke kazenske poravnave 100 Din. Imenovana pisarna je s tem plemenitim činom že drugič podčrtala veliki pomen akcije za zgradbo azila za tuberkulozne bolnike v Mariboru. Lepa hvala!

Velika jesenska gasilska vaja. Mariborska gasilska četa bo priredila v nedeljo 9. t. m. ob 10. uri veliko gasilsko vajo, pri kateri bo nastopila z vsemi pripomočki in z vsem moštvom. Požarni objekt bo Narodni dom in bo ob času gasilske vaje promet v Tattenbachovi in Kopališki ulici ustavljen. Ogenj bo naznanil plat zvona, vaja pa se bo izvršila pod vodstvom poveljnika g. Benedičiča. V akcijo bo stopil tudi reševalni oddelek.

V unionski dvorani bo v soboto 8. tm. zaključni večer Obrtniškega tedna z najpestrejšim sporedom. Nekaj novega in originalnega bodo slike iz življenja rokodelcev. Pevski zbor, godba in ples bodo skrbeli za razvedrilo in zabavo občinstva. Dolžnost vsakega obrtnika je, da se te zaključne priredbe zanesljivo udeleži, s seboj pripelje pa tudi svoje prijatelje in znance. Začetek ob 20. uri. — Vstopnine ni. Posebna vabila se ne bodo izdajala. Odbor.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesa. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefova« voda tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez nepravilne. — »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Danes četrtek ob 17. uri

čajanka s plesom

koncertom in sporedom

Velika kavarna

Na sokolskem odru v Studencih se vprizori v proslavo Nušičeve sedemdesetletnice izborna njegova veseloigra »Navaden človek«. Predstavi bosta v soboto, dne 8. XII. in v nedeljo dne 9. XII. Oba dneva ob 20. uri.

V soboto 8. decembra Miklavžev večer v Narodnem domu. Pomočniški odbor združenja trgovcev.

Zdravniško društvo v Mariboru ima jutri v petek, dne 7. t. m. ob 18.30 uri odborovo sejo v srebrni sobi kolodvorske restavracije. Važna davčna zadeva. Vabljeno vsi člani. Tajnik.

Zaprisega rez. častnikov. V vojašnici kr. Aleksandra I. (Melje) bo 9. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne zaprisega vseh rezervnih in vpokojenih častnikov, vojaških uradnikov in častnikov v ostavki. Pozivajo se vsi v Mariboru bivajoči rez. in vpok. častniki, da prisostvujejo navedene dne zaprisegi točno ob določeni uri in prinesejo s seboj že napisano prisego. Podrobnejša navodila dobe rez. častniki v mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg 11.

Sokolsko društvo Maribor I. Zaradi tehničnih ovir se predstava »Magda« za v soboto odpove.

Na obrtniško zborovanje, ki se vrši v soboto, dne 8. tm. ob 10. uri v pritlični kazinski dvorani, na Slomškovem trgu, poziva Krajevni delavni odbor za priredbo Obrtniškega tedna vse mariborske obrtnike k najštevilnejši udeležbi. Naj ne bo zavednega stanovskega tovariša, ki bi se ne odzval temu klicu! Prosimo pa tudi vse rokodelstvu naklonjeno občinstvo, da pride na to zborovanje, ki bo razpravljalo o težkem položaju našega obrtništva.

Pobrežani pozor! Zbor malih harmonikarjev bo nastopil v soboto 8. t. m. ob 17. uri na Pobrežju v Renčljevi dvorani na koncertu »Zarje«. Kdor še ni slišal teh mačkov, naj ne zamudi te prilike.

Socijalni odsek občine Ruše priredi v soboto, dne 8. decembra ob 20. uri zvečer v dvorani Sokolskega doma v Rušah dobrodelno prireditve, katere čisti dobiček je namenjen ubožnim šolskim otrokom. Pri prireditvi sodelujejo: Orkester Sokolskega društva Ruše, šolska mladina, mladinski pevski zbor Sokolskega pevskega društva, delavska kulturna zveza »Svoboda« Ruše, Prosvetno društvo v Rušah, ženska podružnica CMD, Pevsko društvo »Ruše«, gledališki odsek bralnega društva »Z burko« Ljubosumnost«. Vstopnina: Balkon in prve vrste 10 Din, druga vrsta 5 Din, stojišča 3 Din, Z ozirom na humani značaj prireditve vabimo k polnoštevilni udeležbi!

Borza dela išče vratarja z družino, ki bi bil pripravljen prevzeti vzdrževanje pokopališča. Nadalje išče tudi strojno pletiljo.

Radio Ljubljana. Spored za petek 7. t. m.: Ob 11.00: šolska ura: »Kako išče mo rude?«; 12.15: slovanski plesi na ploščah; 12.50: poročila; 13.00: čas, podoknica na ploščah; 13.20: predavanje zbornice TOI; 18.00: literarna ura; 18.20: radio-orkester; 18.40: sokolska misel v teoriji in praksi; 19.00: radio-orkester; 19.25: nacionalna ura; 19.50 čas, jedilni list, program za soboto; 20: prenos iz Zagreba; 22. čas, poročila; 22. 22.15: radio-orkester.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 6. decembra ob 20. uri »Urh, grof Celjski« red A.

Petek, 7. decembra. Zaprto.

Sobota, 8. decembra ob 20. uri »Žalujoči ostali«. Premijera.

Nedelja, 9. decembra ob 15. uri »Carjevič«, ob 20. uri »Žalujoči ostali«.

Premiera Nušičeve najnovejše veseloigre »Žalujoči ostali«, bo na Marijin praznik, v soboto 8. tm. ob 20. uri. To delo, ki so ga uprizorili po vseh naših odrih s polnim uspehom je prav uspeša satira na grabežljivo žlahto, prežečo na dedščino, ki pa noče več imeti nobenega opravka s pokojnikom, čim izve, da jim je zapustil le bagatelo. Režija je Kovičeva, glavno ulogo zvitega spletkarja Agatona igra Grom. Pri premieri veljajo bloki.

Nedelja v mariborskem gledališču. Popoldne ob 15. uri ponove melodiozno Lehajev opereto »Carjevič«. Na to prvo letošnjo glasheno popoldansko predstavo opozarjamo zlasti ono občinstvo, ki med tednom ne utegne obiskati gledališča. — Zvečer ob 20. uri bo prva ponovitev Nušičeve najnovejše satirične komedije »Žalujoči ostali«.

Zemunski most bodo slovesno izročili prometu 16. tm. Ob otvoritvi bodo velike svečanosti in bo dobil most ime »Most viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja«.

Železarna na Muti prešla v druge roke. Železarno na Muti, ob Draviki že od aprila ni obratovala in je zaradi tega bilo hudo prizadetih okrog 150 delavcev, je kupila Štajerska železno-industrijska družba iz Zreče. Te dni so že pričeli popravljati tovarniške objekte in jez, da bo začela tovarna redno obratovati v dobrih treh tednih in bo dobilo delo v tovarni okrog 200 delavcev, ki so doslej živodarili in s strahom gledali v bodočnost.

Rdeči petelin na Dravskem polju. Ni se še poleg strah pred ognjem v Pongercih, kjer je zgorelo vse premoženje in imetje posestnika Josipu Kmetecu in Ivanu Baumanu, že je sinoči okrog 18. ure ponovno zažarelo Dravsko polje. — Ogenj je izbruhnil v gospodarskem posloju posestnika Plečnika v Trničah. Ker je bilo poslopje s slamo krito, so ognjeni zublji namah objeli tudi blizu stoječo stanovanjsko hišo. Na pomoč so takoj prihiteli gasilci od St. Janža in iz Gerčeje vasi, ki so takoj stopili v akcijo in rešili pohištvo, živino, vozove in drugo gospodarsko orodje. Vse ostalo pa je ogenj vpepelil. Gasit so prihiteli tudi gasilci s Pobrežja in se jim je z združenimi močmi posrečilo ogenj lokalizirati, ker je bila v nevarnosti tudi soseska. Kako je ogenj nastal, ne vejo, sumijo pa, da ga je zanetila zločinška roka požigalca. Škoda, ki jo je požar povzročil, je precejna na okroglo 150.000 Din in je le deloma krita z zavarovalnino.

Dve nezgodi. Pri Treh ribnikih je včeraj popoldne podrl na tla neki kolesar 42-letnega hlapca Ferdinanda Gamzeja. Pri padcu si je hlapec izpahnil desno nogo v gležnju in so ga morali poklicari reševalci prepeljati v bolnišnico. Tja so pripeljali iz Razvanja tudi 9-letno železničarjevo hčerko Anico Dvoršakovo, ki je tako nesrečno padla, da si je zlomila levo nogo pod kolenom.

Ker je kupoval ukradene stvari. Pred sodnikom poedincem mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal včeraj 32letni mizarški pomočnik Alojzij Mlinarič, ker je kupoval ukradene predmete. Obtožen je bil, da je kupil od neznanca letos v oktobru 3 zimske kožuhe, ki so bili ukradeni iz mrtvašnice na radvanski pokopališču. Pri razpravi se je skušal Mlinarič zagovarjati na vse načine, toda sodnik ga je spoznal za krivega in ga je obsodil na mesec dni strogega zapora.

Vlom v poštni urad. V poštni urad v Vuzenici so vlomili predvčerajšnjim neznan storilci in odnesli železno ročno blagajno, v kateri je bilo 200 Din in več raznih znamk v vrednosti 1.000 Din. Ker so bili zasačeni, se niso mogli lotiti velike blagajne in so na pobegu odvrgli tudi železno ročno blagajno, z vsebino pa so zaenkrat izginili brez sledu.

„Čuvajte Jugoslavijo!“

Po 18 letih iz ruskega ujetništva

POLITIČNE IN ŽIVLJENJSKE RAZMERE V SOVJETSKI RUSIJI. V RUSIJI ŽIVI SE MNOGO NAŠIH LJUDI, KI NE DOBE DOVOLJENJA ZA VRNITEV V DOMOVINO.

Mariborska policija je imela te dni v gosteh zanimivega potnika v osebi 62-letnega bivšega srbskega učitelja Pavla Čoniča, ki se je vrnil po 18. letih iz ruskega ujetništva. Nervočno je nenavaden gost čakal v mariborskih policijskih zapori na rešitev formalnosti, s katero mu je izročala naša oblast dovoljenje za nadaljnjo pot v Sombor, njegov rojstni kraj, kjer ga nestrno pričakuje še živeča žena s sedmimi otroci. S posebnim dovoljenjem policijskega predstojnika je ruskega ujetnika obiskal v zapori tudi naš poročevalec in bodo izjave, ki mu jih je dal, prav gotovo zanimale vso javnost, obenem pa naj bodo resen opomin mladim sanjarjem.

Ruski ujetnik Čonič je bil zelo zgovoren. Kljub šestim križem je še korenjak, čeprav je pretrpel mnogo strašnega in grozotnega v rdeči Rusiji. Povečal ni svojega materinega jezika in govoril je čisto srbohrvaščino. V mirni dobi je bil upravnik srbske šole v Mostarju, ko pa je izbruhnila svetovna vojna, je moral pod orožje. Bil je ujet v Bukovini leta 1916. in prepeljan v ujetniško taborišče v bližini Kijeva. Ko pa so na jesen istega leta zavzele avstrijske čete Kijev, se je preselilo taborišče v okolico Krasnojarskega. Tu je živel vse do rdeče revolucije. Nekaj časa je bil zaposlen v zavarovalni agenturi z majhno plačo, ko pa so boljševiki izvedli registracijo, je dobil dovoljenje za svobodno življenje, ker ni vstopil v polk vojaških dezertarjev. Kaj kmalu se je seznanil z nekimi uglednimi Rusom, ki je bil zaradi levičarske politike že v carski dobi pod ključem. Iz zapora pa so mu pomagali pobegniti srbski vojaki, ki so stražili zapore in je bil prav zaradi tega zelo naklonjen Srbom, ko je prevzel neko važno funkcijo v rdeči armadi. Ta je pripomogel Čoniču, da je dobil službo blagajnika na neki prometni postaji v bližini Krasnojarskega, ki jo je opravljal nad 8 let, dovoljenje za vrnitev v domovino pa mu ni mogel izposlovati. Od svoje žene Čonič ni prejel vsa leta po pretratu niti enega pisma in je šele po svoji hčerki, ki je uslužbena v neki srbsko-francoski banki v Parizu izvedel, da mu še žive žena in otroci. Energično se je hčerka zavzela za svojega ujetega očeta in mu pripomogla potom našega konzulata do dovoljenja za vrnitev v domovino.

Vse Čoničevo prizadevanje in vse nje gove neštete prošnje so bile zaman, da bi dobil potni list. Potrošil je v ta namen ves težko prislužen denar, dokler ga ni rešila iz suženjstva njegova lastna hčerka in založila primerno vsoto denarja za potne stroške. Čonič je pripovedoval, da živi v okolici Krasnojarskega še več naših ljudi, ki si žele v domovino, pa jim boljševiške oblasti ne dajo dovoljenja. Na pot se je Čonič odpravil letos v prvi polovici maja in je srečno prispel v Moskvo, kjer so ga pridržali do septembra, ko je bila končno po mukopolnem prizadevanju hčerke rešena njegova zadeva. Sam bi se rešiti ne bil mogel. Začutil pa se je, ko so ga v Mariboru ustavili in mu dali nekaj dni brezplačno streho. Nestrno, a vendar vdano je čakal, da so ga odpravili in mu želeli srečno pot.

Bolj zanimive so Čoničeve izjave o političnih in življenjskih razmerah v sovjetski Rusiji. Do pred kratkim je bila rdeča Rusija razdeljena na okrožja, rajone, vaške sovjete in občine, po najnovejši razdelbi pa se politično deli na kraje, oblasti, rajone, vaške sovjete in občine. Vsem posameznim političnim oblastem načeljujejo boljševiki, varnostna oblast pa je v rokah GPU. Vse te oblasti so pod strogim vplivom centralnega komiteja boljševiške stranke in se po načinu ureditve in organizacije budno nadzirajo med seboj. Stranka ima na vseh sedežih oblastev svoje sovjetske komiteje, ki vestno in rigorozno izpolnjujejo svoje dolžnosti po programu boljševizma. V krajih, kjer boljševizem ni v premoči, pa so vsi državni funkcionarji pod najstrožjim nadzorstvom. Volilni aparat, bodisi katerihkoli volitev je vselej v ro-

kah boljševikov in o kaki svobodi in volji naroda ni govora. Gorje tistemu, ki bi se le najmanj pregrešil zoper voljo in hotenje boljševizma. Kakor ni v Rusiji politične, tako tudi ni verske svobode, čeprav oblasti vere ne prepovedujejo. Toda vera je med narodom umrla. Na deželi so cerkve spremenjene v skladišča, v nekaterih krajih pa so jih sploh podrli. V Krasnojarskem so največjo in najlepšo cerkev preuredili v garažo za avtomobile. Le v Moskvi, ki je večmilijonsko mesto, so ostale nekatere manjše cerkvice nedotaknjene in v njih imajo verniki tudi svoje pevske zборе in molijo nemoteno svojega Boga. Ker je odvzeta narodu politična in verska svoboda, mu je po načelih boljševizma odvzeta tudi samovoljna pravica do življenja. Nekdanja Rusija, zakladnica žita, danes pa je edina skrb slehernega njenega podanika, kaj bo dal pod zob, kako se bo preživel. Boljševizem je vzel v zakup vse življenje in delo, vse je poddržavljeno, vse je državno: industrija, obrt in poljedelstvo ter vse gospodarstvo. Med mestom in deželo ni nobenih stikov. Slednji žive zase, po svoje. Kmet mora obdelovati zemljo in mora izročiti ob žetvi določeni kvantum svojih pridelkov, ne glede na to, ali je letina obrodila ali ne. Država deli kmetom živino, ki jo morajo rediti in ko je vzrejena, namesto, da bi uživali koristi, jim država živino odvzame. Če slabo obrodijo letina, nastane glad na deželi. Bili so časi, ko so pekli kmetje kruh iz plev, pomešanih z mahom in moko. Kmetje so popolnoma gospodarsko odvisni od boljševiških oblasti, ki ne skrbe zanje prav v nobenem pogledu. Bosi in oblečeni v cunjje garajo od zore do mraka za državo. Na deželi je umrlo vse prosvetno, kulturno in versko življenje.

Glavna in večja mesta so med seboj povezana v dobrih železniških in cestnih zvezah. Kraji na deželi pa nimajo s centri nobenih zvez in so vse ceste zapuščene. To je tudi vzrok, da na jesen na deželi segnijo in propadejo ogromne zaloge žita in drugih poljskih pridelkov, ki jih je država pobrala kmetom, ker jih zaradi slabih cest ne morejo spraviti v centre. Vsa širša okolica Krasnojarskega je zelo rodovitna. Tu bujno uspeva pšenica, rž, ječmen, oves, pa tudi krompir, repa, korenje, zelje in drugo sočivje.

Vse drugačno pa je življenje po mestih in večjih krajih. Ni skoro kraja, ki bi ne imel visoko razvite industrije, trgov-

ne in obrti. Toda vse to je državno. V tovarnah je zaposlena mladina že od 12. leta starosti obojega spola. Čez dan trdo dela, zvečer pa gre umazana in raztrgana v šole, kjer se izobražuje za nadaljnje življenje. Morala med mladino je na najnižji stopnji. So primeri, ko živita 14-leten fant in 10-letna deklica skupno življenje z dovoljenjem staršev. Ker obratujejo v industrijskih centrih tovarne dan in noč, so ponoči zaposleni starejši delavci. Za svoje delo prejemajo razmeroma minimalne mezde, s katerimi se jedva preživljajo in oblačijo. Mimo plače za delo pa dobe tudi izkaznice. Ker je delavstvo razdeljeno na 3 kategorije, dobi tudi izkaznice treh barv. S temi izkaznicami je upravičeno do nakupa živilskih potrebščin v takozvanih komercialnih trgovinah. Tudi opravičujejo te izkaznice delavstvo do popusta pri nakupu. Tako stane kilogram kruha v pekarnah, ki so jih odpri šele 1. oktobra lanskega leta, 40 kopejk, brez nakaznice pa 35 rublja. Mestnega življenja, kakor ga poznajo druga evropska mesta, v Rusiji ni. Gledališča in druga morebitna zabavišča so v službi boljševizma. Državno uradništvo je slabo plačano in se mu nič boljše ne godi kakor delavstvu ter živi v stalnem strahu za svoj obstanek. Najbolj skrbi država za vojaštvo. Vojaška služba je obvezna in traja dve leti. Vojaki vseh rodov orožja so lepo oblečeni in dobro živijo. Na svoj račun pa pridejo tudi vidni in nevidni eksponenti boljševiške stranke. Ti so nekaki tolmači volje in želje ruskega naroda na merodajnih mestih.

Čeprav je živel Čonič dolga leta v Rusiji, vendar ni mogel doumeti vseh sredstev, ki se jih poslužuje boljševizem v praksi. Tujci, ki prihajajo v Rusijo, uživajo posebne ugodnosti. Boljševiki so znali napram tujcem spretno skriti porazne posledice svojih odredb in paragrafov. Če piše Rus pismo v tujino, ga mora frankirati z znamko za 15 kopejk, če ga pa piše svojemu sosedu v Rusiji, ga mora frankirati z znamko 20 kopejk. Nekaj podobnega tudi na železnicah. Če potuje potnik iz Krasnojarskega v Moskvo, mora plačati za vozni listek 135 rubljev, če pa potuje do državne meje in je namenjen iz države, plača za vozni listek samo 80 rubljev.

Še marsikaj zanimivega bi bil rad povedal ujetnik Čonič našemu poročevalcu, ki pa je bil uvideven, ker je bil Čonič že vidno utrujen. Pokadila sta cigarete in pokramljala o naših razmerah, nad katerimi je bil ruski ujetnik naravnost vznemirjen in skoro ni mogel verjeti, da je v naši državi res vse tako lepo urejeno. Ob slovesu sta si krepko stisnila roke in je naš poročevalec želel Čoniču srečno pot.

Iz vrst naših vzgojiteljev

ZBOROVANJE OBMEJNEGA UČITELJSTVA.

Učiteljsko društvo za okraj Maribor levi breg, je zborovalo in obenem imelo svoj redni letni občni zbor dne 24. novembra v mali dvorani mariborskega Narodnega doma. Od 86 članov jih je bilo prisotnih 91%. Pred zborovanjem se je vršila seja upravnega in nadzornega odbora ter referentov raznih funkcij; na tej seji se je pregledalo vseletno društveno delo. — Ob 10. uri je društveni predsednik g. Mirko Vauda otvoril zborovanje in nato opravil komemoracijo za našim nepozabnim, viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem. Ob ganljivem, globoko občutenem spominu na neminljive zasluge našega prerano umrlega vladarja, največjega Jugoslavana, je poudarjal, da hoče obmejno učiteljstvo vedno zvesto in zavestno dejanski izvrševati zadnje naročilo velikega pokojnika; biti in ostati hoče čuvar mladine, čuvar jugoslovanskega bratstva, službene rednosti, tovariške iskrenosti in svoje stanovske organizacije, predvsem pa čuvar jugoslovanskega državnega in narodnega edinstva. S trikratnim slava-klicem viteškemu kralju je zaključil komemoracijo, ki je v srcih prisotnih globoko odjeknila. Z vso ljubeznijo in zvesto vdanostjo, ki je spontano zajela in ogrela že srca mladine, se oklepa učiteljstvo naslednika na prestolu, Nj. Vel. kralja Petra II., ki mu zakliče trikrat: »Živel! Čuvaj nam ga Bog!«

Sledila je komemoracija za generala

koncentracije narodnega dela ob meji, toda odbor, ki je svoječasno započel nekako misijo za to velevažno narodno zadevo, je — onemel. Ogorčenje so vzburili nemški dopisi, ki jih pošilja na šolska upraviteljstva velepos. Pachner v zadevi božičnice tukajšnje avstrijske de-ce.

Glede volitev so se prisotni izrekli za listo. Za predsednika je bil soglasno izvoljen zopet g. Mirko Vauda, ki s tem vstopi v 7. leto »predsednikovanja«, za njegovo namestnico pa ga. Marica Fürstova; ostali odbor je z malo izpremembo ostal isti kot prejšnjo funkcijsko periodo. Ves odbor pa hoče in mora delovati v najlepši slogi in s pomočjo članstva za procvit šole ter kulturni podvig naroda. Učiteljstvo v obmejnih krajih bo kljub pogostemu razočaranju vztrajalo kot idealni stan v svojem delu za narodno in državno edinstvo v trdnem prepričanju, da je tako prav in potrebno. — 0.

Obrtniški teden

V Ormožu se je vršilo zborovanje obrtnikov v nedeljo dopoldne v gostilni Škorčič, katerega se je udeležilo do 150 zavodnih obrtnikov in njih prijateljev, tako, da sta bili obe sobi polni. Na zborovanje so prišli obrtniki iz Ormoža, pa tudi iz najoddaljenejših vasi ormoškega okraja. Zborovanje je vodil predsednik Združenja obrtnikov g. Matevž Masten, ki je prisrčno pozdravil vse navzoče, posebno še tajnika O. o. g. Novaka iz Maribora, župana g. dr. Horvata, predstavnik uradov, šol in korporacij, nato pa podal besedo tajniku g. Novaku, ki je podal glavni referat o vseh važnejših obrtniških problemih. Pravilno je poudaril govornik, da zborovanje ne more biti manifestacijsko, temveč glasen protest proti krivicam, ki se gode danes posebno rokodelskemu stanu, ki je ne po lastni krivdi v najbednejšem položaju. Objasnjal je pogumno današnje gospodarsko politiko, ki je zlasti na škodo malemu človeku in podkrepil to z značilnimi primeri. Predsednik se je zahvalil poročevalcu za njegova izvajanja in so tudi vsi navzoči soglasno pritrdili njegovim odkritim besedam. Predsednik Združenja mlinarjev in žagarjev g. Maks Petovar je prečital resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta. G. Peter Zdravec iz Ormoža je imel učinkovit zaključni govor in je naštel mnogo tega, kar teži našega obrtnika in stavi še nekaj predlogov k predloženi resoluciji. Ponovno so še posegli v razpravo tajnik O. o. g. Novak in drugi. Zborovanje, ki se je pričelo ob 10. uri, je zaključil predsednik g. Masten ob 12. uri z zahvalo vsem navzočim za tako številno udeležbo. Obrtniki so tako na dostojen in izrazit način proslavili pričetek Obrtniškega tedna.

V Ptujju se je vršilo v okviru Obrtniškega tedna v ponedeljek ob 17. uri v prosvetni dvorani Sokola predavanje za obrtniški naraščaj. Predavanje je otvoril predsednik Krajevnega delavnega odbora g. Jožko Berlič, ki je orisal mladini pomen in namen Obrtniškega tedna. Tajnik O. o. g. Novak iz Maribora je predaval o vzgoji obrtniškega naraščaja, ravnatelj g. Kveder pa o temi: »Kako pojmuje vajenec svoj bodoči poklic.« Oba predavatelja sta v iskrenih besedah spregovorila do obrtniške mladine ter žela za svoja izvajanja pohvalno vseh navzočih. Predavanja se je udeležilo okrog 150 rokodelskih vajencev in vajenk, učiteljstvo obrtno nadaljevalne šole in več mojstrov.

V Mariboru je bil v torek zvečer prvi predavateljski večer, ki ga je otvoril pod predsednik O. o. g. Miho Vahtar. Predsednik krajevnega odbora in Zdrženja čevljarških mojstrov g. Krajcer je v zanimivem govoru očrtal postanek, razvoj in propad čevljarkega obrta. Tajnik g. Novak je podal deset zapovedi za obrtnike, po katerih bi se moral ravnati vsak zaveden in napreden obrtnik. G. Kac pa je predvsem govoril o davčnih zahtevah obrtništvu in stavił jako umestne predloge k izpremembi finančnega zakona. Glavna zahteva obrtnikov je, da se uvede eksistenčni minimum. Vsa predavanja so bila z odobravanjem sprejeta. Ob pol 23. uri je predsednik zaključil večer s pozivom, da se prihodnjega predavanja, ki bo v četrtek 6. t. m. ob 20. uri v pritlični kazinski dvorani, udeležijo obrtniki v čim večjem številu.

Maistra. Nepričakovano nas je dne 20. julija zapustil za večno ta naš zaslužni pesnik in pisatelj, legendarni junak in iskreni prijatelj učiteljstva. Pogrešamo ga kot narodnega buditelja in organizatorja. Obmejno učiteljstvo v polnem obsegu občuti in priznava njegovo veliko zaslugo; zakaj brez Maistra bi Maribor ne bil jugoslovanski! S trikratnim klicem »Slava!« so navzoči počastili Maistrov spomin. Pripomniti je, da so na sprednji steni dvorane visele slike blagopokojnega kralja Aleksandra I., Nj. Vel. kralja Petra II. ter generala Maistra.

Po navedenih komemoracijah je g. predsednik podal situacijsko poročilo ter objavil od junijskega zborovanja naprej dospele dopise, nato pa otvoril občni zbor. Predsednikovo in tajnikovo poročilo je bilo spričo izčrpnosti in lepe oblike sprejeto z aplavzom. Vrstila so se za tem poročila: blagajnikovo in raznih funkcionarjev. Nadzorni odbor pa je overovil zapisnike in pregledal blagajniško knjigo. Ker je našel vse v najlepšem redu, je bil soglasno sprejet predlog za razrešnico celokupnemu odboru. — Razdelitev funkcij je prav temeljita in vsestranska, kar je razvidno iz dejstva, da je referiralo 16 poročevalcev. Nekatere funkcije segajo v javno življenje, n. pr.: manjšinsko šolstvo, obmejno narodno delo, delo za Protituberkulozno ligo, stiki z ZKD in mladinskimi listi. Pri teh poročilih se je ponovno naglašala potreba

K. Grin:

Bogastvo

Roman.

»A darilno pismo je pisano v vašem imenu, gospod Degraw,« je zaklicala. — »Ali ste vi tisti, od katerega izvira to velikansko premoženje?«

Degraw je odkimal, in čuječemu umetniku ni ušla bolesta poteza okrog njegovih ust, ko je odgovoril:

»Ne, ni moj ta čudežni dar, samo moja roka je, ki ga deli. Poslušajte predvsem povest o Delancyju, preden nadaljujemo!«

Odvetnik se je podal v sosedno sobo. Degraw pa je sedel poleg signorine in ji pripovedoval o čudni usodi Delancyja, kar nam je že znano. Začudeno je poslušala in več kakor enkrat so se ji napolnile lepe oči s solzami. Ko je končal, je povesila glavo in molče premišljevala.

Degraw jo je prijel za roko in ginjen živo nadaljeval:

»Ko sem v s izsledil, gospodična Rogersova, sem storil to samo zato, da izpolnim dano obljubo. Pri daljšem obče- vanju ste pa postali mojemu sreči najdražji. Da se zdaj obotavljam vam odkriti svojo ljubezen, storim to samo zato, ker mi moja čast ne dovoljuje bogastvo deliti z vami, s katerim sem razpolagal po svoji lastni volji.«

Globoko ginjena je naglo pogledala

proti oknu, kjer je stal umetnik še vedno na istem mestu.

»Vem, da nisva sama,« je Degraw mirno nadaljeval, »sam sem prosil gospoda, da me spremlja kot priča vaše odločitve. Ne smem ljubezni ponuditi oni, ki sem ji sam ponudil veliko premoženje. Če mi pa rečete, da naj raztrgam listino — tedaj...« glas mu je odzvenel in mož se je tresel zaradi silne razburjenosti.

Umetnik je gledal poln tesnobe. Bo li imela moč braniti se taki strasti? Bo li znala ceniti visoko vrednost plemenitega snubca ter bo odklonila sijaj in bogastvo.

Kmalu se mu je dvom razjasnil: njen pogled je prosil milosti, njeno oko ni izražalo oboževanja in ljubezni, gledala je bojazljivo in zbegano.

»Ah,« je zaklicala, »v kakšen položaj ste me spravili!«

Rahlo je odprl roko, ki je držala njeno. »Ne, ne: na prvo mojo besedo se vrne gospod Walden. Ničesar drugega nisem pričakoval, hotel sem biti odkrit in poskusiti, da si priborim srečo življenja. Posrečilo se mi ni, pa upam, da nisem izgubil vašega spoštovanja?«

»Ne, nikakor,« je zaklicala vsa iz sebe, »da bi le čutila, da...«

»Ne dalje,« ji je prestrigel besedo, »razumem vas in obžalujem iskreno, če sem vam pripravil bridkost. Takoj pokličem odvetnika.«

Še preden je posušila solze in si spet pridobila samozavest, je vstopil gospod

Walden. Listine so se pravilno podpisale, in signorina Valdi, ki je pred nekaj trenutki bila še revna, je stala sedaj pred njimi kot upravičena dedinja milijonov.

Zdelo se je, da se je po tem pomembnem trenutku hitro spremenila. Njena drobna postava je postala višja, samozavestnejša. Celo njena lepota je izražala častitljivost, ki je sicer še bolj očarala, a vendar izključila ono ginljivo ljubkost, s katero je bila priklenila nase dvoje možkih src.

Umetnik, ki je s pritajenim dihanjem poslušal, je stopil sedaj pred njo, da ji čestita. Smehljal, s katerim ga je sprejela, ni pripustil nikakega dvoma o čutu njenega srca, a njena oseba se je kopala v radostnem samodopajenju, da ni imel poguma, govoriti o svoji srčni zadevi.

»Oh, kje je Hilary?« je vzkliknila signorina, »da ji lahko označim svojo srečo! Če vidim njen ljubki obraz, se bom prepričala, da res niso sanje, kar doživljam.«

Degraw iz Clevelanda je svojo rahlo obzirnost do nje še povečal s tem, da se je sam ponudil poiskati gospodično Hilary. Odšel je z odvetnikom in pustil signorino samo z umetnikom.

Ta je novoizvoljenj dedinji iskreno stisnil roko in zaklical:

»Še eno besedo, signorina, preden svet izve za vašo srečo. Da vas ljubim, veste;

že prej sem vam odkril svoje srce. A tedaj niste bili posestnica milijonov in oba nisva slutila, kaj vam hoče pokloniti usoda. Nikar se ne čitite vezani name po znakih naklonjenosti, ki ste mi jih dozdaj izkazali. Zame ostanete vedno ista, revna ali bogata, a ljubezen, ki ste jo hoteli takrat uslišati, bi imela za vas mogoče manj privlačne sile. Zato se mi ne zdi častno, vas vprašati sedaj, da mi odgovorite na mojo snubitev, ko se še niste navadili na svoje novo dostojanstvo in na vse užitke, ki vam jih bo nudilo bogastvo. Če se čez pol leta še spomnite na umetnika Hamiltona Degrawa, potem...«

»Ah,« je zaklicala v ljubki zmedenosti, »ne morem tako dolgo čakati. Niman doma ne svetovalca, ne varuha in zabredla bi v tisoč blodenj. Čemu bi ne bili popolnoma srečni, ako nam je usoda mila?«

»Blažene besede! Kdo bi mogel nasprotovati taki prošnji!« Ginjen jo je gledal, roke ji je pokrtil s poljubi — a zaročiti, kakor je ona predlagala, se ni mogel.

»Ne smem,« ji je odgovoril, »bilo bi mi kakor da izkoriščam vašo neizkušenost. Samo tri mesece še čakajte, ljubljena in potem...«

(Se bo nadaljevalo.)

Vseučilišče za pobijanje kriminalite

EDINA VISOKA ŠOLA SVOJE STROKE

Londonško predmestje Hendon se ponša od preteklega tedna z najmodernejšo kriminalistično šolo v Angliji. Na tej detektivski univerzi so se pričela predavanja, ki pripravljajo slušatelje na znanstveno preiskovalno službo pod vodstvom najznamenitejših strokovnjakov. Detektivska visoka šola je bila ustanovljena na pobudo šefa slovitega Scotland Yarda lorda Trencharda in obsega poleg učilnic tudi poskusne laboratorije in zbirke. Moštvo se šola v Piell Housu. Organizacija šole je bila poverjena patologistu edinburške univerze Jamesu Davidsonu. On je povabil v profesorski zbor sodnega patologa sira Spilburya, toksikologa sira Williama Willcoxa, kemika dr. Roche Lyncha in strokovnjaka na polju ognja Roberta Churchilla.

Slušatelji detektivske visoke šole bodo študirali splošne vede, anatomijo, patologijo in druge stroke. Pozneje se bodo na konkretnih primerih učili, kako je treba zasledovati zločince. Davidson sam je znan kriminalog in njegovo ime je prišlo ponovno v javnost redavno, ko je razkrinkal morilko Donaldsonovo. Je avtor mnogih knjig, zlasti iz sodno-medicinske stroke. Pri otvoritvi šole je izjavil, da dela moderni detektiv sicer dobro, toda ta šola ga bo seznanila z vsemi načini preiskovanja zločinov, znanimi doslej samo laboratorijem.

Trenchard sam pa ne polaga na šolo posebnih nad. Po njegovem mnenju mora biti prvi detektiv nadarjen že po naravi. Namen šole ni izrazita specializacija. V nji naj se moderni stražniki seznanijo z vsemi metodami in pripomočki, kar jih rabi kriminalistika. Inspektor Carrick iz Scotland Yarda, eden izmed učiteljev šole, je izjavil, da bo dala šola vsakemu slušatelju v 15 mesecih toliko, kolikor bi mu prinesle izkušnje v službi skozi 20 let. Šola ni razdeljena na razrede, temveč na stanice. Absolventi bodo uvrščeni med navadne inspektorje in pod divizionalne inspektorje. Slavni inspektor Francis bo predaval na šoli o avtomobilih in avtomobilskih nesrečah. Že omenjeni Carrick bo predaval o policijskih primerih na ulici. Če ugrizne recimo na ulici pes človeka, mora stražnik ugotoviti njegovega lastnika in vložiti ovadbo. Če pa ugrizne pismonošo, mora biti kopija ovadbe poslana poštnemu ravnateljstvu. Pri zasledovanju krivca je najmanj 1026 načinov po tem, ali gre za blazneža, biciklista, dimnikarja ali tolovaja. Slušatelji se morajo naučiti hitro telefonirati po policijski voz, ki mora biti čim prej na določenem kraju. Pri identifikaciji zločincev ni odločilna podobnost s sumljivimi tipi, zabeleženimi v krimi-

nalnem registru, temveč odtisi prstov. Pri odkrivanju zločina je treba dotični kraj temeljito pregledati, kajti često vodi malenkosti k odkritju. Mnogi slušatelji so oženjeni, nekateri so celo absolvirali visoke šole. Tudi na telovadbo so mislili organizatorji.

Ustanovitev detektivske visoke šole je veljala v našem denarju blizu 30.000.000 in letni izdatki so preračunani na poldrugi milijon. Po zgledu Scotland Yarda, ki ima 21.000 mož v policijski in detektivski službi, ustanavljajo detektivske visoke šole tudi druga mesta. V Bristolu, kjer je samo 700 policistov, imajo samostojno detektivsko šolo pod vodstvom dr. Burgessa. V laboratorijih teh šol proučujejo spektro- in mikroskopično madeže na obleki, na tleh, na pohištvu itd. Proučujejo tudi človeške lase in ugotavljajo njihovo starost, pečajo se z mikrofotografijo, z uporabo ultravijoličnih žarkov, z analitičnimi svetilkami in infrardečimi žarki. V mnogih strokah prevzema angleška detektivska visoka šola dognanja evropskih kriminologov, tako nauk o prahu dr. E. Locarda iz Lyona, uporabo mikrofotografije pri zasledovanju zločincev po metodi dunajskega profesorja S. Turkla, ogled potvorb, zlasti umetniških del dr. Rechtra z bruselske kriminološke šole, dognanja prof. Bischoffa iz Lausanne itd.

Studenci

Lep otvoritveni večer Ljudske univerze v Studencih. Minuli četrtek je otvorila Ljudska univerza v Studencih letošnje predavalno sezono. Zbralo se je nad 300 poslušalcev tako, da je bila povečana nekdanja kino-dvorana zasedena do zadnjega kotička. Prvo predavanje je imel g. prof. Šedivy. Pod naslovom »V deželi cvetja in rož« je nas seznanil najprej v besedi in sliki s kongresom bizantologov, ki se je letos vršil v Sofiji in katerega je posetil izmed šestih Slovencev tudi predavatelj sam. Posebno poveljavno se je izrazil o varnosti in redu, ki sta zavladata ne samo v Sofiji, ampak v vsej državi, odkar je na vladi Kimonov, odločen prijatelj zblizanja in prijateljstva z Jugoslavijo. Potem smo prepotovali s predavateljem vso severno Bolgarijo, bivšo prestolico Vel. Trnovo, rožno dolino, tja do Varne, kraljice Črne morja. Med potjo smo si ogledali življenje seljakov in meščanov, videli smo razne spomenike n. pr. na Šipki, kjer je padlo več desetisoč Turkov in Rusov pri osvobodilnih bojih Bolgarije. Zemljepisne, zgodovinske in narodopisne zanimivosti je g. predavatelj tolmačil v poljudni besedi in pokazal nad 40 lepih —

mного tudi baryanah — skioptičnih slik. Občinstvo je z veliko pozornostjo sledilo g. predavatelju in njegova izvajanja nagradilo z odobravanjem. Predavalno sezono je otvoril predsednik g. Kaloh s prisrčnim pozdravom. Nato se je g. upravitelj Hren spomnil s prav toplimi besedami marsejskega zločina in mučeniške smrti viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Navzoči so počastili njegov spomin z dvominutnim molkom. Kakor je videti iz začetka, se tudi letos obeta Ljudski univerzi v Studencih prav plodonosna sezona. To je tem bolj razveseljivo, ker poseča predavanja z redkimi izjemami skoro izključno samo delavstvo.

Poljčane

Franc Kavčič 60-letnik. Znani trgovec iz Studenic pri Poljčanah, Franc K a v-č i č, je obhajal te dni v domačem krogu 60letnico rojstva. Kakor malokomu, tudi njemu ni bilo življenje z rožicami postlano in mnogo skrbi, truda in dela je šlo mimo njega, preden se je povzpel do ugledne sedanje pozicije. Kot trgovec je vzgojil mnogo dobrega naraščaja. Kot človek pa je storil mnogo dobrega siro-

makom in v procvit kraja in okolice, saj je bil tudi občinski odbornik in predsednik trg. gremija v svojem okraju. Podpira vedno tudi vsa kulturna stremjenja tuk. društev. 60letnemu jubileju se bo te dni pridružil tudi 25letni jubilej poroke. Ob 60-letnici so domači pevci zapeli uglednemu tržanu, ki vrši tudi posle pogodbenege poštarja podoknico. Je tudi posestnik vinograda in če prideš mimo boš sprejet s slovansko gostoljubnostjo. Želimo njemu kot njegovi družici še mnogo zadovoljnih let!

Divjih svinj na Boču ne bo zmanjkalo. Lani so ravno v tem času ustrelili štiri. Ko so pred dnevi zopet priredili lov nanje, pa so imeli manj uspeha. V klosterskem revirju je prišel na strel in padel je le en prašček, zato upajo na boljši uspeh ko prirede prihodnji lov. Sicer pa naj planincev, ki obiskujejo Boč to nič ne straši, kajti ni se še pripetilo, da bi merjasca kdo srečal kar tako na lepem. Pa tudi beži od človeka, če ni izzvan in ranjen.

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Razno

GOSTILNA MANDI

v soboto in nedeljo pojedina púranov. Prvovrsten peker-čan in ribizelnovo vino. 5003

Posest

Enonadstropnico, dvodružinsko hišo Aleksandrova cesta 160.000 Din polovico hranilne knjige. — Parno pekarno z devetstanovanjsko hišo, potrebno 160.000. — Gosušino, trgovino, podeželsko, 50.000, prodaja Posredovalnica Maribor, Slovenska ul. 26. 5016

Prodam

Jutri 7. t. m. se bo PRODAJALA TELETINA po najnižji ceni na stojnici pri mesarju Partliču na Vodnikovem trgu. 5008

VINO,

lastnega pridelka, v zaprtih steklenicah, 1 liter Din 10.—, prodaja mlekarna Bernhard, Aleksandrova c. 51. 4995

KISLO ZELJE

in „Parma“, najboljša kakovosti, priporočila M. Berdajs, Maribor, Vetrinjska 30. 4991

Sobo odda

SOBO

oddam dvema dijakoma ali dijakinjama, ozlroma uradnicama z vso oskrbo ali brez. Stolna ul. 1/I. 5004

Stanovanje

TRI TOVARNISKE DELAV-KE

sprejem na stanovanje in hrano. Ob Dravi 10 (Zrkovci Pobrežje). 5005

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Angleško in češko sukno

lepe vzorce in poceni dobite v

Trpinovem bazarju
Oglejte si pred nakupom!

Naznanjamo žalostno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskrenoljubljena žena in mama, gospa

Marija Muršič

v 53. letu včeraj zvečer nenadoma preminula. Pogreb drage pokojnice bo jutri 7. decembra ob tričetrt na 15. uro iz mestne mrtvašnice na magdalensko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto 8. dec. ob 7. uri v magdalenski cerkvi.

Maribor, dne 6. decembra 1934.

Franc Muršič, mož Marija, hčerka.